

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČAR.

Sörfözde.

A 60-as években az Alföldi városok és községek mohón, úgy szólva kapzsi módon fogtak hozzá a sörfőzdék felállításához, e célból — nem tekintve a nagy költségeket, melybe ezen sörfőzdékhez szükséges építkezések kerültek, nem tekintve a sörfőzéshez meg kívánható eszközöknek abban az időben még drága voltát, — építkeztek derűre-borura, beszereztek mindent rohamosan, mintegy sörfőzési láz lepte meg az Alföldet.

Igy történt nálunk Szarvason is, itt is állítottak sörfőzdét.

Az akkori vállalkozók nagy hibát követtek el. Nem vetettek számot a körülményekkel, például a sör egyik lényeges vetélytársával, a borral.

Abban az időben ugyanis még birmondója sem volt a filloxerának, peronosporának és más, manapság már fellépett különféle szőlő pusztító rovarnak, vagy betegségnek.

Termett szőlő elég, szűrték a bort quantum satis. Az ára pedig oly csekély volt, hogy akkoriban annyi bort adtak az üres hordóért cserébe, amilyen ürtartalmú volt a cserébe adott hordó. Vagy pénzértékben kifejezve akóként 1 forint, vagy 1 frt 50 kr-ért a legjobb borokat lehetett kapni.

Ezt, a szesz termelésre nagy hallással bíró körülményt nem vették akkor figyelembe. De nem vetettek számot más oldalról a sörfőzdék felállításának elhatározásánál azzal a körülménnyel sem, hogy a sörfőzésre alkalmas árpa megterem-e és ha megterem, tökéletes-e az minőség tekintetében, alkalmas-e sörfőzésre, továbbá még az is egy lényeges kérdés volt, hogy akad-e termelő.

Mindezek az itt felsorolt körülmények pedig főszerepet játszanak a sör előállításánál, de sőt még a sör gyártásánál alkalmazott munkavetető és elömlőkások szakértelme is különösen fontos tényező; — hozzáadva mindezekhez azt is, hogy a magyar ember abban az időben inkább megitta volna a bort az esetben is, ha az drágább lett volna mint a sör, mert a sört mindenki „német“ itálnak tartotta s minden oly dolgotól, melyre rá lett sütvé, hogy „német“, attól — a magyar emert jellemző sajátosság felfogásánál fogva, minden igazabb ok nélkül, pusztá ellenszemből, — idegenkedett mindenki: — Megrovandó cselekmény volt abban az időben mindennek, pártolása, ami „német“ volt.

Mindezekből az következtet, hogy ezek a körülményekkel való számítás nélkül felállított sörházak nem sokáig állhatnak fenn. Egy kis előre látással s üzleti számítással már jó eleve megállapítható volt, hogy azok a rögtönösen felállított sörfőzdék sörtermelési ideje meg van számlálva.

Egyik tovább küzdött az akadályokkal, mint a másik, de végeredmény mégis csak az lett, hogy azokat előbb, vagy később beszüntetni kellett.

Azóta sokat változott a helyzet, sokat változtak a körülmények, sokat a tényezők, melyek az ily sörházak felállítását biztosítják.

A 80 as évek elején behurcoltatott hazánkba is a filloxera, majd néhány évvel később fellépett a peronospora. S azóta a szőlőbetegség és szőlőpusztító rovar különféle fajtái egyre jobban fenyegetik szőlőinket.

Nem szükséges ecsetelni hosszasan azon súlyos károkat, melyet a filloxera hazánkban a szőlő ültetvényekben okozott. Jól tudja azt mindenki. Alig van meg azon szőlő ültetvénynek területileg $\frac{1}{3}$ része, vagy talán még manap-

ság ennyi sincs, mely meg volt 1880 ban. Ami megmaradt a filloxerától, tönkre teszi más betegség, más rovar.

Elértünk oda, hogy nem sokára alig lesz miből bort szűrni! Elértünk oda, hogy a bor ára oly magas, hogy csak luxus cikként kerül asztalunkra. Sokat haljuk a panaszt, hogy a mai berok, amellet hogy drágák, — ihatatlanok savanyuak, — vagy mindenféle izűek csak kellemes, élvezhető izűek nem. Még Noe dicső emléke ellen is sokszor vétkezünk, mert gyakran kárhoztatjuk ma, hogy miért is vitt szőlőt abba a bizonyos bérkába.

Ez — a szőlőnk pusztulása — az első fontos körülmény, mely azon gondolatra veti a gondolkodót hogy most már nem-e itt volna az ideje sörfőzdék felállításának eszméjét megpendíteni.

A bor drága, helyi termelésünk egyáltalán élvezhetetlen, vagyis azon akadály, mely a múltban a sörfőzdék beszüntetését jó részben okozta megszűnt.

A második körülmény mely szintén a sörgyártás felújítása mellett bizonyít az, hogy ma már minden magyar ember szívesen issza a sört, nem tartja most már német itálnak s nem idegenkedik tőle.

A harmadik közrejátszó körülmény pedig az — s ez közegészségi szempontból nagyon is fontos, — hogy az emberiség többé kevésbé meg kívánja, életmódjához, szervezetéhez úgy szólván elkerülhetetlenné vált, hogy a borszeszt valamelyes alakjában élvezze. — Bor nem sok van s ami van is nagyon drága, a köznép nem fogyaszthatja, nem ihatja. A sör helyben nem gyártatik s ezt a szállítási drágája meg, s emiatt ezt sem ihatja köznépünk. Utalva, szorítva van tehát a pálinka ivására.

Már pedig, hogy a pálinka az emberi szer-

SZARVAS és VIDEKE TÁRCZÁJA

Véres napokból.

— Görög felkelők kalandja. —

Gyöngye szél enyhítette a júliusi nap hevét, mikor a görög harcosok a zárda elé értek. Az a hét ruhán kalugyer, ki a klastromot lakta, ugyan nem valami szívesen eresztette be őket, de utóvégre mit tehetett. A görögök sok, erős és felvegyverezve, a kalugyer kivétel, gyöngye és bátoratlan; ha nem nyílik a kapu: az a sereg majd bedürogeti vagy átmászik a falon, mely a klastrom udvarát körülzárta. Ez a fal ugyan magas volt és lőrészekkel ellátva, de mihaszna ennek ha senki sem védheti. A jámbor kalugyerek tehát teljesítették keresztény kötelességüket és menhelyel ki-náltak üldözött hitrokonait.

Ezek mint a szabadság bajnokai jöttek volna az országba, mikor az 1821. évi március havában Ipsilanti Sándor herceg betört Moldvába azon hitben, hogy a Romániában kiűzött lázadás a bojárok ellen a jeladás arra, hogy a rothadt török birodalom keresztény népeit lerázzák a súlyos rabigát, mely alatt már annyi századon át nyögtek. A korneneni sarj merész vállalatá-

azonban kudarcot vallott: hivei a Hetairia tagjai, kik vele jöttek, legtöbbször ott veszték a csatateren; az al-bánok, oláhok és pandurok pedig, a kiket maguk körül gyűjtött, elhagyták, elárulták abban a pillanatban, mikor velük győzni vagy meghalni készült. A hős fanariota Magyarországra menekült hol Munkács várában marasztalták vendégszerető oltalmazással. Seregének maradványa pedig szétkergetve, hol egyik, hol másik irányban iparkodott az erdélyi vagy bukovinai határ felé, hogy keresztény országban nyerjen asyllumot.

Azok, kik a bukovinai határhoz közeli Szlatina klastromba tértek, kilenczvenheten voltak, többnyire görögök, kiket a szerb apasztari kapitány vezérelt. Ez azonnal megtett minden intézkedést, hogy sikeresen védhessék magukat és sietségre bizony elég oka volt, mert az ő, ki a templom tornyáról fürkészte a vidéket, nemsokára egy hatalmas török sereg közeledtét jelentette. Több mint ezerötszázan voltak az osmánok, egy bimbasí vezetése alatt. Három zsidó kalauzolta őket a hegyi utakon. Mikor közel voltak a klastromhoz, az áruló atyafiak elakartak illanni, de a bimbasí nem engedte őket, hadd várják be ő is a harc véget, hogy a győzelem után nyerjék el kialakult díjukat.

A klastromból nem valami nyájasan fogadták a török sereget, hanem jól irányított golyókkal. Anasztazi kapitány a lőrészekhez állította a legügyesebb lövészeit, kiket a többiek folyton elláttak töltött puskákkal.

A tüzelés a törökök közt iszonyú pusztítást vitt

véghez, úgy hogy ezek tanácsosabbnak látták, kiljebb térni a lőtávolságból. De azért nem hagytak fel ostrom-lási tervükkel. Az árulók tanácskoztak a bimbasival, azután hoztak kukoricza kosarakat, miket felgyújtottak. Nemsokára a szél vigan dobta a szikrákat a magas falon át és a fából épült klastromépület lángot fogott. Ha a szorongatott görögök már előbb is kimelegedtek az egyenetlen harcban, most még inkább érezhették a meleget. De azért bátran kiállták ezt a tüzet is és a lőrészekből okádott golyók csak ritkán tévesztették el céljukat.

Már egy napnál tovább tartott a rettenetes ostrom és a hősiesség védelme halálos aggodalommal töltvén el a jámbor kalugyereket, kik szívesebben meghuzódtak volna valahol az erdő mélyén. A zárda falában volt egy rejték ajtó, kívülről vakolattal fedve, úgy, hogy nem lehetett észrevenni. Ezen át akartak a kalugyerek szökni, míg a zárda másik oldalán erősebben dühöngött a harc. Azonban az ajtó nehezen nyílt, és mikor ki-támasztották, a gyöngye falazat is engedett. A törökök nyomban észrevették a kínálkozó rést és betörték rajta, halálatosságból legelőször is megölve a hét kalugyert, kiknek ezt a szabad bejáratot köszönhették.

De Anasztazi észrevette a szerencsétlenséget és harcosaival nyomban a templomra vonult, melynek ajtaját lehetőség szerint eltorlaszolta. De a görögök közül tizenheten mégis kiünnekedtek. Haláluk bizonyos volt, tehát iparkodtak minél drágábban odaadni életü-

vezetre rossz hatással van, ártalmas, oly sokszor beigazolt tény, hogy ennek fejtegetésébe felesleges bocsájtkozni.

Ez ismét előtérbe tereli, eszünkbe juttatja a sörfőzés eszméjének felujítását azt, hogy e mellett állás kell foglalni, mert erre manapság már szükség volna.

Szerintünk a sörfőzés útjában ma már nem áll egyéb, mint a sörárpa.

Az a kérdés, hogy nálunk a sörárpa, ha megterem, lesz-e oly minőségű, mely alkalmassá teszi sör-gyártásra. Mert ha az itt termelt árpa sör-gyártásra beválik, akkor bátran lehetne sörházat felállítani.

Ez ideig nem gondolt senki sörárpa termelésre. A multban is az volt a hiba, hogy idegenkedtek tőle, s ezt az idegenkedést maga a sörivás elleni ellenszenv okozta.

Ez az ellenszenv ma már nem létezik. S ha látnák gazdáink, hogy árpa terményeiket itt is értékesíthetik oly áron mint másutt, vagy esetleg még magasabb áron — hát megpróbálkoznának a sörárpa termeléssel, ebben a kedvet, impulzust csak a sör-gyártás adná meg.

Mindenek előtt azonban próbát kellene tenni, hogy a sör-árpa mily minőségben fejlődik ki nálunk s mily mértékben alkalmas sör-gyártásra.

Ezután kevés mondani valónk van.

A sörfőzde felépítését részvénytársaság venné kezébe, amely részvénytársaságban minden esetre első helyen s intézőként szeretnénk látni a Szarvasi takarékpénztárt, mindjárt utána a Békés-Szent-andrási takarékpénztárt; még pedig azon egyszerű okon, hogy a pénzintézetekben, mintegy garantiát látna a közönség a sör-gyártás életre valóságára és üzleti szempontból eredményre vezető voltára nézve, a részvények jegyzése mindjárt nem ütközne nehézségbe.

Végül még megemlítjük, hogy a sörfőzde felállítására alkalmas hely is kínálkozik. Még pedig e célra a Szentandrásra vezető köves útménti leégett malom felépítettén, éppen alkalmasnak ígérkezik.

Azt hisszük elérkezett az ideje, hogy megpróbálkozzunk a felvetett eszme kivitelével.

Közyűlés.

Szarvas város képviselő-testülete a folyó évi aug. 12-én rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlés ezuttal népes volt, 34 képviselő jelent meg. — Volt is vitában részünk.

A rendőrök fizetésének felemelési ügye kétszer is szóba került, először a mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után, és másodízben a 4-ik tárgynál, mely alá a főszolgabírónak, a rendőrség fizetése tárgyában keletkezett közgyűlési határozat törvénytelenységét kijelentő átirata vétetett fel.

ket harczolván utolsó leheletükig. A görög lövészek pedig a templom tetejeről sikeresen folytatták a lövöldözést és a szűk udvarban összepréselt törökök sorra hullottak.

Ekkor a bimbasi felhívta Anasztazit, hogy adja meg magát, megígérvén, hogy se ő neki, se görögének nem lesz semmi bántódásuk. De a görög kapitány jól tudta, mennyit ér a török ígérete kereszténnyel szemben: megvető szavakkal utasította vissza az ajánlatot. Csak annál hevesebb lett a harc. A már szinte tűzben álló templomtetőről szakadatlanul repültek a golyók a törökök felé. Egyszer csak a bimbasi is lefordult lováról. Egy golyó a fején találta s átfürödött a nyakcsigolyáig. Katonái azonnal levágták a holt vezér fejét és gondosan kendőbe burkolták, hogy majdan bizonyítsák vele, hogy mint hős a csatában esett el.

Ezalatt a templom tetején a láng folyton terjedt úgy, hogy a görögök kénytelenek voltak onnan leszállani. Nagysokára a törökök sikerült betörnie a templomba. De ez a harcnak még nem vetett véget. A görögök kétségbeesett védelemmel vonultak a szentély fala mögé és folytatták a lövöldözést addig, míg a vezérüket veszített törökök fegyverszünetet kértek.

A zajos, mert folyton lövésekkel kísért tárgyalás, sok, nem maradtak eredménytelenül. A török már közel negyszáz halottat számlált; szépen beszűntette a harczot és barátságosan elvonult, szabad utat engedvén a görögöknek is, hogy: hadd érhessek el a bukóvínai

Dr. Salacz Oszkár képviselő úr a mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után előadja, hogy a jegyzőkönyv azon tétele, mely a belügyminiszternek a rendőrök fizetésének felemelése tárgyában kiadott rendelkezését tárgyalja, nem felel meg a közgyűlés határozatának.

Hí emlékezetünkben, hogy a közgyűlés miként határozott, úgy határozott, mint ahogy az a jegyzőkönyvbe felvéve lett. Lapunk július 25-iki számában rá is mutattunk arra, hogy ezen határozata a képviselő-testületnek törvénytelen.

A képviselő úr azt mondta, hogy a jökönyv nem tartalmazza azt, a mit a közgyűlés kimondott, azt azonban nem hozta fel a képviselő úr hogy mily határozatot hozott akkor a közgyűlés. — Mert azt bizonyára nem hozta, amit most a képviselő úr a jegyzőkönyv szövegezésé czéljából sajátkezűleg megírt.

Most tehát, hogy a képviselő-testület, mint erkölcsi testület ezen furcsa kelepcozéből valamilyen kibúvót találjon, ráhárítja a jegyzőkönyv szerkesztőjére a hibás jegyzőkönyvvezést. A jegyzőt tolják előre bűnbakúl. Ez a legkönnyebb módja a képviselő-testület reputációja megvédésének.

Az, tisztelt képviselő-testület, súlyos vád, mikor az mondatuk, hogy a jegyzőkönyv nem felel meg a hozott határozatnak. S csak az enyhíti ez esetben súlyosságát, hogy a képviselő testület ezen vádra némán, mintegy érezve, hogy a hibás tulajdonképen ő maga és senki más, minden igazat adó szó és jel nélkül fogadta Dr. Salacz Oszkár képviselő úr előterjesztését.

A képviselő úrnak ezen felszólalásában egy másik sajnálatos kijelentésével is találkozunk. Ugyanis, ha jól emlékezünk vissza, ezeket mondogta: az előjáróság már akkor követte el a hibát, mikor a fellebbező rendőröket, midőn fellebbezésüket beadta, standá péde el nem csapta állásaikból. Miért? Bátorkodunk kérdeni. Talán mert manapság már az is bűn, ha az a rendőr azt a nyomorúságos 180 frnyi fizetését magasabbra emelni kéri; bűn az, hogy a nemes képviselő-testületnek krajezároskodó, zsgori markuskodó határozataiban meg nem nyugszanak, az ellen fellebbezni merészelnék az ő szolgáló, kiknek csak az a kötelességük, hogy földre borúlva hálásan vegyék, alázattal tőrjék az ő mindenható intézkedéseiknek súlyát. Mert ha szolgának mertől születni, gyávának kell lenned s durd orrodal a földet, és meg kell alázkodnod a te fenéges urad intézkedése előtt. Így tégy, mert különben bűnös leszel és büntetést kapsz.

A második felszólalása Dr. Salacz Oszkár képviselő úrnak a járás főszolgabírájának azon, a község előjáróságához intézett átiratára vonatkozik, melylyel a közgyűlésnek a rendőrség fizetése tárgyában hozott határozatát törvénytelennek tartja. — A képviselő úr ugyanis indítványozza, hogy a főszolgabíró rendelete a leghatározottabban utasíttassék vissza, mert a főszolgabírónak

határt. De a kudarcz rendkívül bosszantotta. A török ség féktelen dühe az árulók ellen fordult, kik a klastromhoz kalauzolták volt; nem bántotta őket, csak átadta a görögöknek, hadd fizessék meg ezek a megérdemelt bért . . .

Nagyobb bosszút nem is állhattak volna a szerencsétleneken. A törökök a görög lázadás kitörése óta elég leczkével szolgáltak válogatott kínzások kitalálásában és megkell adni, hogy az inszurgensek nagyon intelligens tanulóknak bizonyultak. Dívatba jött megint a keresztre feszítés, így nem sokkal ez előtt Konstantinápolyban 15 görög kereskedőnek a keresztön lógva, néznie kellett, hogy égetik el elevenen családtagjaikat, mialatt ők maguk kinban élveznek . . . A görögök is hasonló kegyetlenséggel akartak fizetni az árulóknak. A míg előkészítették a kereszteteket és a szegeket: elevenen megnyűzták áldozataikat, mivel egyik is, másik is, egy darab szíjat akart csináltatni bőrükből emlékül az elkecseregett harczra, melyben két napig pihenés nélkül használták volt gyilkos puskáikat.

Ezeket a fegyvereket a menekülő görögök 1821. július 26-án Bajaczezién az osztrák határ őrtisztjének, kezébe lerakták. Elszéledtek, jámbor iparűzőkké lettek, még csak antiszemizmussal sem vádolhatta őket többé senki.

P.

nincs joga a képviselő-testülettel ily hangon rendelkezni, ő az előjáróságnak igen, de a képviselő-testületnek nem felettes hatósága. Honnét veszi a jogot, mikor azt mondja, hogy a szükséges lépéseket megtette a képviselő-testület határozata megsemmisítése iránt; honnét veszi a jogot, mikor azt mondja, hogy a képviselő-testület kijátszotta, megkerülte a kérdésben forgó miniszteri rendeletet.

Mi úgy tudjuk, hogy a főszolgabíró ellenőrije a törvényes formák betartásának, ha valamely dolog nem a törvény korlátain belül mozog, kötelessége a szükséges lépéseket megtenni. Már pedig ez esetben törvény ellenes dolog történt, mert a képviselő-testület ellene szegült a miniszteri rendeletnek. Hogy egy ily határozat megsemmisítése iránt lépéseket tett, az csak kötelessége volt, s hogy erről az ő alantas közegét, az előjáróságot értesítette, azt a czélból tette, nehogy az előjáróság a képviselő-testület cme törvénytelen határozatát végrehajtsa.

A rendőrség fizetésének felemelése ellen felhozta indokul nevezett képviselő úr még azt is, hogy ha község a rendőröknek, a kik csak léha dologtalan emberekből kerülnek ki, fizetését 240 frtra emeli, ez a tény a szocializmus terjedését idézi elő, mert — ugymond — a nehéz munkával élő ember ferde szemekkel nézi a kényelmes életmódban levő rendőrt.

Ez mind szép dolog! De hát abból az elcsapott rendőrökből nem lesz: ek-e szocialista vezetők. Ott a példa a vásárhelyi esetről, hol a főizgató egy elcsapott rendőr volt. Talán inkább úgy nevelünk szocialistát, ha a munkától embert megfosztjuk kenyerétől, még pedig tél idején.

Nagyobb kiterjedésű vitára adott még alkalmat a 2-ik tárgy is, mely alá a különféle építkezések és átalakításokra 68.000 frtos kölcsön felvétele tárgyában hozott tanácsi határozati javaslat volt felvéve.

A képviselő testület ez ügyben is egy vaskos hibát követet el. Ugyanis egy közgyűlésen az építkezések megtételét elvileg kimondotta, hanem elfeledte ugyanakkor utasítani az előjáróságot arra, hogy a tervek és költségvetések beadására pályázatot írjon ki. Ezt a mulasztását a közgyűlés most pótolta 2 hó multával, vagyis az ügy lehonyolitását kezdte előlrol úgy, amint azt kezdeni szokás.

Egyébként a közgyűlés lefolyásáról egész röviden a következőkben számolunk be.

A legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésénél Dr. Salacz Oszkár képviselő hosszabb beszédjében előadja, hogy a rendőrök fizetésének felemelése tárgyában keletkezett miniszteri rendeletre vonatkozólag a gyűlés jegyzőkönyvében foglalt határozat nem felel meg a közgyűlés által kimondott határozatnak. — Kéri azt oda rektifikálni, hogy a miniszteri rendelet tudomásul vétetik s az foganatosítani rendeltetik, egyidejűleg utasítatik az előjáróság, hogy azon rendőröket kiknek a fizetésük felemeltetett, újévkor bocsássa el és helyettök a régi fizetéssel mások t alkalmazzon.

A közgyűlés ily értelemben határozott.

1. A Komár Mihálylyal ház hely eladása iránt kötött adásvételi szerződés névszerinti szavazás mellett megerősített.

2. Az építészeti bizottság javaslata, a volt Bárány fogadó átalakítására szükséges 15,000 frtnak, — a nyári színház építésére szükséges 8,000 frtnak, — az Árpád szálló építési költség-többletének fedezésére szükséges 27,000 frtnak — az Árpád köz utcájának épületek kisajátítása általi meghosszabbítására szükséges 18,000 frtnak vagyis összesen 68,000 frtnak 50 évi törlesztés mellett leendő felvétele iránt. — Ezekre nézve a képviselő-testület úgy határozott, hogy a Bárány fogadó oly értelmű átalakítását, hogy abban a szolgabírói hivatal, az anyakönyvi hivattal együtt elférjen, kimondván, utasította az előjáróságot, hogy úgy erre valamint a színház építésére vonatkozó tervek és költségvetések benyújtására azonnal hirdessen pályázatot. Az Árpád szálló építésénél felmerült 27,000 frtnyi építkezési többlet költség pedig egyelőre a Szarvasi takarékpénztárnál nyitott folyó számlán továbbra is meghagyatik, mindaddig míg a fentebbi építkezések költségei is megállapítva leznenek, s azzal együtt hosszabb időre nagyobb pénzintézetnél felvehető lesz.

3. Békésvármegye alispánjának azon felhívása, melyben a képviselő-testület hozzájárulását kéri ahhoz, hogy egy vármegyei leány árvaház létesítéséhez a gyámpénztári tartalék-alapból 6477 frt 40 kr. tőke utalványoztassék ki.

E tárgyra vonatkozólag a képviselő testület a tanács azon határozati javaslatát fogadta el, hogy az alaphoz nem járulhat hozzá azon oknál fogva, mert a multban elkövetett sikkasztásból eredt hiányt még ma is a közpénztárból kell a községnek pótolnia.

4. A járás főszolgabirájának a rendőrség fizetése tárgyában hozott határozatot törvénytelennek kijelentő átirata minden megjegyzés nélkül irattároztatni rendeltetett.

5. Békésmegye közigazgatási bizottságának határozata a szükséges tanyai iskolák felállítására iránt.

Ez ügyben a tanács véleménye alapján a képviselő-testület megkeresni határozta az ág. ev. egyházat, hogy közölje a községgel, vajon számoldozik-e tanyai iskolákat felállítani, mert ez első sorban az ő kötelessége; — megkeresni határozta továbbá az egyházakat, hogy közöljék, miszerint az iskolai adó mily összeget képvisel, s az iskolai adót fizetők névsorát a községnek bocsájtnak rendelkezésére.

6. A községi iskolaszék tagjai megválasztattak.

7. Az ipar- és kereskedelmi tanoncz iskolai tantestület és az iskolai bizottság megválasztott.

8. A községi iskolaszék 1896/7 évi pénztári számadása jóváhagyatott s számadó számadói kötelezettsége alól felmentetett.

9. A községi ipariskola 1896/7 évi pénztári számadása szintén jóváhagyatott s e számadást illetőleg a felmentvény megadatott.

10. A volt regale közbirtokosságtól átvett holt Körös parti növedék földeknek a megillető birtokosok kezére vissza bocsájtna s továbbra bérbe nem adását a közgyűlés kimondotta.

11. A községi és Cultur-alap földek bérbe adása iránt létre jött haszonbérleti szerződéseket 4 kivételével megerősíti. A décsi tanyai földek haszonbérbe adása iránti négy szerződést azonban felbontja és új árverés megtartását rendeli el.

12. Az italmérési adó hátralékoknak befizetését rendelő pénzügyminiszteri rendeletnek teljesítése az előjárásnak meghagyatik.

13. Az Árpád szálló épületének vármegyei felülvizsgálása eredményéről felvett jegyzőkönyv tárgyalása a következő közgyűlésre halasztatott.

14. A volt Sas fogadó átalakítása iránt létre jött szerződés jóváhagyatott.

15. A vásári és heti vásári helypénz szerződési jog bérbe adásra vonatkozó szerződés jóváhagyatott.

Ezzel kapcsolatban a vásártérre egy czé-
dulához felállítását a közgyűlés elhatározta.

16. A Budapesten felállítandó honvéd nevelő és képző intézetekben egy alapítványi helynek a kultur alap terhére leendő alapítását a közgyűlés elhatározta.

Ezzel a közgyűlés végett ért.

HIREK.

— **Főispáni szemle.** Lapunk mult számában jeleztük, hogy vármegyénk főispánja a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat védtöltéseit megszemlélni fogja. Ez a mult hét folyamán meg is történt, ugyanis a főispán ezen szemléjét a velünk szemben levő ármentesítő társulatra is kiterjesztette. A szemlét mindjárt a hetelejen kezdte meg s a Hosszúfoki ármentesítő társulat védtöltésén egész Gyomáig haladt, majd aug. 10-én vagyis kedden az Ivánfenéki árment. társulat védtöltésén haladva a peresi komp átjárón a körös balpartjára, vagyis a mi védtöltéseinkre jött át, s innen haladt egészen a Mindszent alatti nagy zsillpig. A főispán ezen szemle útja alatt az eső folyton esett, ez azonban nem tartóztatta fel megkezdett útjában. Az egyes ármentesítő társulatok által, az árvíz elleni védbiztonság érdekében tett intézkedések, valamint védelmi anyagok és eszközökke a szabályzatokhoz képest történt felszerelése és teljes rendben léte fölött a főispán megelégedését fejezte ki a társulatok tisztviselői előtt, kik ezen szemle útjában kísérték. — A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizesztályozó társulat részéről jelen voltak, mint kalau-

zoló Fekete Márton kir. tanácsos, társulati főigazgató Bíró Elek műszaki tanácsos, főmérnök és Dósa Andor szakaszigazgató-mérnök. A szarvasi járás részéről a járás főszolgabirája Krecsmárk János.

— **Az ipar és keresk.** Tanoncz valamint az ismétlő iskola tanító kara következőkép alakított meg a község képviselő testülete által: Igazgató Kutlik Endre Rajz tanítók: Liska János, Bodnár Endre és Szabó József. Tanítókul: Bodnár József Laukó Mátyás és Molnár János lettek megválasztva, vagyis ugyanazok, kik eddig is functionáltak.

— **Diszülés.** A Szt-Andrásou fennálló „Ifjusági önképző kör“ 22 ikén gazdag programú diszülés rendez. A kis község ifjúsága már több ilyen sikerült estével szórakoztatta Szt-András közönségét, mely sohasem szünt meg e törekvésüket pártolni. Mi is örömmel üdvözljük az önképzéssel járó e nemes irányú törekvést.

— **Nyilvános számadás.** Az egyetemi és akadémiai polgárok f. hó 8-án tartott jótékonyczelu táncz mulatsága erkölcsileg kitűnően sikerült, volt jó kedv vidám táncz kiváló kiviradtik a gyönyörű éjjel is kedvezett a mulatságnak. Anyagilag azonban, a közönség kevés számban való megjelenése miatt, a befolyt belépti díjak a kiadásokat sem fedezheték teljesen. Felőlfizettek a következők: Dr. Déry Henrik. Lusztig Sándor. 1 frt 50 kr. Dr. Mázor Elemér. Dancs Ferencz, Bielek Zoltán, Ponyiczky Máté, Dr. Glasner Adolf, Kazinczy N. 1 frtot. Dancs Béla, Kristoffi János, Petrics Béla, Szüle Kálmán, Csapó Soma, Sziehta Tivadar. Schiff Jenő, Frisch Ignácz. 50 kr. Golián Soma, 20 kr, összesen 13 frt 20 krt. Ezen összeghez hozzászámítva a rendezőség által a jótékonyczelnak adományozott 10 frtot, a „Békésm egyei Egyetemi ifjak köre“ segélyalapja javára 23 frt 26 krt. küldött el a rendezőség. A jótékonyczél érdekében lett felülfizetéseket köszönjük ismételtén és egyben említjük fel, hogy városunk országgyűlési képviselője nagyméltóságú Gróf Csáky Albin ur a jótékonyczélú mulatságnak 10 frt küldött, mit szintén ezuton köszönniünk meg. A rendező bizottság.

— **Iskola szék.** A községi iskolaszék a f. évi aug. 12-én tartott közgyűlés által megalakittatván, annak elnökéül Kutlik Endre; tagokul: Liska János, Mocsányi József, Veles Tamás, Moravcsik József, Kácsér Vilmos, Salacz József, Blaskó János, Janurik Pál, Molnár János, Opauszky István, ifj. Szrnka János, Achim Ádám, Szirmay L. Árpád, és Dr Szemző Gyála választattak meg.

— **Ipar iskolai bizottság.** A folyó évi aug. 12-én tartott városi közgyűlésen az ipariskolai bizottság megalakittatott. Ennek tagjau: id. Marschal János elnökleite alatt a következők választattak meg: Táiber Gusztáv, Szüle Kálmán, Szlosziár János, Császár János, Demicsák János, Kántor Sámuel, Konvalina Ferencz, Köbl József, Melis Pál, Opauszky István, Harmati János, Ruzicska György és Tepliczki János.

— **Színház.** A tegnap megnyílt színházi évadnak a társulat kitűnőségén kívül is nagy vonzó ereje és érdekessége lesz a kiválóbb ujdonságok egész lán-
czolata. Mindjárt e héten öt új darab előadásában lesz részünk gyönyörködni. Kedden Louis Varney pompás operetjét a „Kék asszonyt“ a legsikerültebb új operet-
tet hozza színre Szarvasou Makó társulata. Ez a pom-
pás, szép zenéjű és kiváló szöveggel bíró darab a fő-
városban nagy tetszésben részesült s hihetőleg nálunk is teleház fog tapsolni a hétfői premier előadónak. Vasárnap aug. 15 A gyimesi vadvirág népszimű, 1 ször. Hétfőn aug. 16. Trilby szimű 2 szor. Kedden aug. 17. A kék asszony operettel ször. Szerdán aug. 18. Mari-
anna szimű 1. ször. Csütörtökön aug. 19. A garasos al-
ispán vigjáték 1 ször. Pénteken aug. 20. V-ik László.
Dráma, diszeladás. Szombaton aug. 21. Kapitány kisasz-
zony operette. Vasárnap délután aug. 22. Nebánts virág
operette. Vasárnap aug. 22. Mária bátya népszimű. 1. ször.

— **Ipar iskolai számadás.** Az 1896/7 iskolai évről összeállított ipariskolai számadást Kutlik Endre ipariskolai igazgató a község előjáróságához beterjesztette megvizsgálás és a közgyűlés előterjesztés végett. A számadás, mely a község számvéője által tételeiben megvizsgáltatván, rendben levőnek találtatott, — 1223 frt 60 kr bevétel és ugyanannyi kiadással záratott. le.

Az előjáróság figyelmébe. A „Deák Ferencz-ut-
cza“ kövezése alkalmából az egész utca hosszában az át-
járók mentén lévő padlók felszedettek. Innen-onnan két-
három hónapja, hogy a kövezés befejeztetett, mindazáltal az átjárók padlóit pótolva nem lettek, ebből kifolyólag a nevezett utca lakói esős időben — mint a legutóbbi napokban is — bokaig kénytelenek a latyakban gázolni. Nagyön itt volna az ideje, hogy ezen — különben is Lucza-széke módjára készült — mű út, végre-
valahára

teljesen rendeztessék. Elvégre is, ily nagy forgalmi ut-
czának nem valami nagy díszére válik az ez időszerinti állapot.

— **Hát még is csak jó az a biztosítás**
Dr. Lengyel Sándor halásztelki földbirtokán termet-
összes búza, a tanya épület területén asztagba össze-
lévén rakva, már a csépléshez tették meg az előkészü-
leteket, midőn az asztag valami okból kigyuladt és le-
égett. Dr Lengyel Sándor összes terményét átlagban szokta biztosítani. Biztosítva volt pedig 2400 forint érték erejéig. Ezen tűzkár megállapítása végett a termés elbírálására a becslések a mult hét folyamán megej-
tettek, mely becslésnél az első magyar általános biz-
tosító társaság a töle megszokott igazságossággal járt el, mert ezen tűzkár esetben holdanként 4 métermázsa gabona termés lett megállapítva, s így a károsult ré-
1900 frtnyi összeg fizettetett kárdíj fejében.

— **Tánczmulatság.** Okrös Sándor a 2-ik zene-
kar vezetője, 50 kr. belépti díj mellett, a folyó évi augusztus hó 15-én, tehát a mai napon, a „Központ“ kávéházban tánczmulatságot rendez.

— **Határzár.** A száj és körömfájás mindjobban terjedése miatt Szarvas község határát, valamint Csabacsüd pusztát a főszolgabíró a legszigorubb zárlat alá vettetni rendelte.

— **Az ismétlő iskola évi számadása.** Kutlik Endre iskolaszéki elnök az ismétlő iskola 1896/7 évi számadását a napokban terjesztette be a község előjáróságához, mely a közgyűlés előtt leendő tárgyal-
hatás czéljából azt a számvéő által megvizsgáltatta. Az így tételeiben megvizsgált és rendben talált, számt adás került aztán a község képviselő-testülete elé, mely is a 883 frt 04 kr. bevétellel és ugyanennyi kiadással lezárt számadást jóváhagyta és számadókat, ezen éve-
illetőleg számadási kötelezettségek alól felmentette.

— **Katonai lóvásár.** Az évenként megtartani szokott katonai lóvásár nálunk Szarvason a folyó évi szeptember hó 18-án fog megtartatni. Orosházán pedig folyó évi szeptember 20-án. Ezen lóvásárlásra egy ki-
küldött katonai bizottság fog megjelenni, mely bizottság az elővezetett lovak közül mind azokat meg fogja vá-
sárolni, amelyek katonai czelokra alkalmasak és amelyek arra nézve megfelelőeknek fognak találtatni.

— **Zug kiállítások.** Ujabban ismételtén pana-
szok érkeztek a kereskedelemügyi miniszter urhoz, hogy egyes ügynökök különféle hirdetések segélyével iparo-
sainkat külföldön folyamatban levő ugynevezet zug-ki-
állításokra kiállítóul megnyerni igyekeznek különösen azzal a biztatással, hogy befolyásukkal módjukban van az illető kiállító részére a legmagasabb kitüntetést biz-
tosítani. Ilyen kiállítás tartatik az idő szerint Marseil-
leban és Londonban is. Iparosaink értelmisége tisztá-
ban van ugyan azzal, hogy a különféle látványosságok-
kal kapcsolatban nagy zajjal rendeztetni szokott ha-
sonló zug-kiállítások kizárólag egyes magán vállalatok
nyerészkedési czéljainak előmozdítására tartatnak, s így ezen kiállítások inkább csak egyes tapasztalatlan ipa-
rosok hiúságának és reklámvadászatának kizsákmányo-
lásra törekszenek, de ma már mindenki tudja a t is, hogy az ilyen nem állami, sem más hatósági védnökség alatt nem álló kiállításon elnyert kiállítási érem, vagy okle-
vél semmiféle értékkel nem bír. s ennél fogva az ilyen ki-
üntetés teljesen alkalmas arra, hogy az illető kiállító
céget nevétségessé tegye s így üzleti jó hírnevét is alá-
ássa. Felhívjuk ezek alapján az érdekelt iparosokat,
bármilyen néven nevezendő kiállításban való részvételre ma-
gukat elhatároznak, ebbeli szándékukat az aradi keres-
kedelmi és ipar kamarában, vagy más iparos önkormány-
zati testületben hozzák nyilvánosságra, hogy ekként őket a
kiállítások felől tájékoztatni lehessen. A kereskedelem-
ügyi miniszter úr az oly kiállítások felől a melyek állami,
vagy más hatósági védnökség alatt állanak, a melyeken
való részvételt ennél fogva a körülményekhez, képest az
illetők figyelmébe ajánlani lehet: jövőre esetről-esetre
az aradi kereskedelmi és ipar kamarával közölni fogja
ügy, hogy ekként módjában lesz a kamarának az ille-
tőket mindazon kiállításoktól visszatartani, a melyeken
való részvétel teljesen czéltalan, a mennyiben azok az
ipari érdekeinek rovására csak közönséges nyerészkedési
vállalatok.

— **A temesvári.** „Velocitás“kerékpár egyesü-
let már szét küldte meghívóját az 1897. évi augusztus
hó 20-án (Szent István napján) és 22-én Temesvár szab-
kir. város törvényhatósága védnöksége alatt tartandó
megnyitó ünnepélyre, melyet a Temesvári „Velocitás“
Kerékpár-Egyesület a modern igényeknek megfelelően

a teljesen fából épült 333 1/3 méter-hosszú, 6.35 méter széles és 3 méter görbület-emelkedéssel bíró, minden kényelemmel ellátott versenypályáján Országos Kerékpár-Versenynyel egybekötve mindkét napon rendez. A meghívón a következő szívélyes felhívás áll: Kedves Sporttársak! Bajtársi „Adj Isten!”-nel kérünk titeket, személyes megjelenésetekkel ünnepélyünk fényét emelni az ország legifjabb versenypályáját megtekintve, személyes meggyőződést szerezzetek sportársai érzéseink és főrekvéseiről. Hosszú és nehéz munka után e napon reméljük elérni az első eredményt; jöjjetek hozzánk lássátok, hogy bajtársi barátságokra érdemesek vagyunk és a tónsleges port érdekében mindent megtenni igyekeztünk. Adj Isten! Legyetek városunk fajtái közt, üdvözölve! Az ünnepély sorrendje változatosan és szép rendben tartva van össze állítva.

— **Öngyilkosság.** Biró Rozál öcsüdi illetőségű folyó évi augusztus 7 én öngyilkossági szándékból a körös folyóba ugrott és belehalt. Holtestét augusztus 9 én sikerült a Körösből kihalászni. Tettének oka ismeretlen.

Népmozgalmi adatok.

Születések. Az elmúlt hét folyamán született 19 gyermek. Az év elejétől ezideig összesen 594.

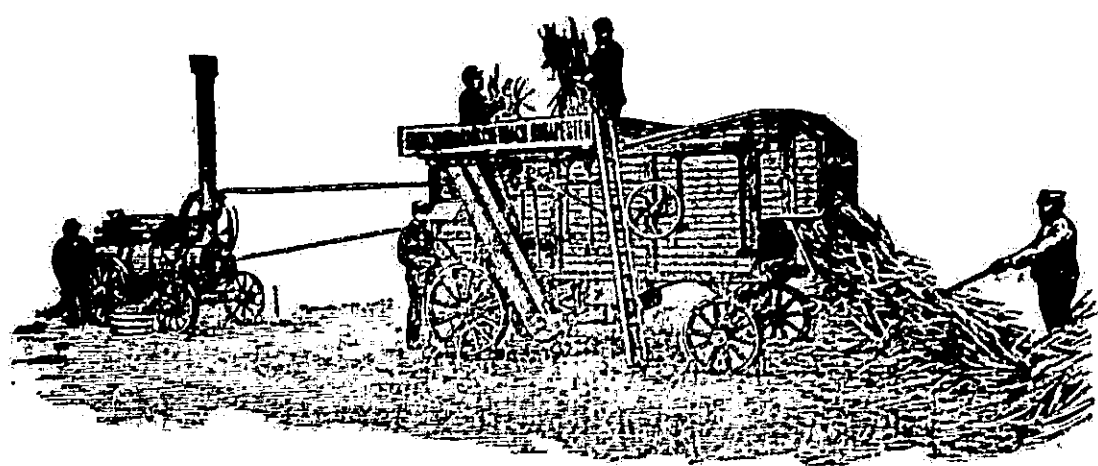
Eljegyzés nem történt.

Házasságok. Milán Pál szabó egybekelt Fülöp Kovács Erzsébettel, Sztehoczky György asztalos özv. Spisják Görgyné Sulan Erzsébettel és Toth Lajos kárpitos Vig Józsefné Rogozsán Vilmával.

Halálozás. Az elmúlt hét alatt meghalt 16 ember. Az év elejétől ez ideig összesen 376.

Ezek szerint az év elejétől ez ideig szaporodás 218, — mely szám, ha a szaporodás ily arányban halad, az év végevel a három százat eléri:

Felelős szerkesztő DOLESCH JÓZSEF.
Kiadó laptulajdonos SÁMUEL ADOLF.

Mezőgazdasági gép és műszaki szerszám

raktár tulajdonosok Scherz és Kramer

Debreczenben

A gazdaközönség érdekében kellemes kötelességüknek tartják köztudomásra hozni, hogy Szarvason a piac téren Buk-féle házban egy fiók telepet létesítettek, vezetésével Landler Pál helybeli lakos urat bízták meg.

Telepükre a legjobb minőségű minden néven nevezendő mezőgazdasági gépeket szállítanak, hogy a gazdaközönség szükségletének nagy részét nem csak ábra szerint, hanem természetben láthassa és megvehesse.

Igyekeznek jó gépek szállítása által a gazdaközönség bizalmát kiérdemelni.

10—7

Legjobb poloska
irtó bolhák, és
konyha rovarok
ellen is stb.

9—10

ZACHERLIN

Hatása csodálatos! Ől biztosan,

mint bármely nemű szer mindenféle rovarokat és azért is az egész világon elősmert mint egyedüli a maga nemében, dícsért és igen kerestetik. — Jelei a következők: 1. A lepecsételt üveg. 2. A Zacherlin név.

Kapható helyben:

Réthy Sándor,
Nyácsik Soma utóda,
Kmetz Mihály
urak kereskedésében.

I. magyar királyi szabadalmazott

OSZTÁLY SORSJÁTÉK

A magyar kir. osztálysorsjáték
50.000 nyereményének
jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §. szerint

1.000.000 korona.
Egy millió

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények	Korona
1 á	600,000
1 "	400,000
1 "	200,000
2 "	100,000
1 "	90,000
1 "	80,000
1 "	70,000
2 "	60,000
1 "	40,000
5 "	30,000
1 "	25,000
7 "	20,000
3 "	15,000
31 "	10,000
67 "	5,000
3 "	3,000
432 "	2,000
763 "	1,000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2900 "	40
50000 nyeremény és jutalom	13.160.000 kor.

összegeben, mely 6 osztályban sorsolattatik ki.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszűnik és ez osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 és 50.000
eredeti sorsjegyből és pénznyereményből.

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy ígérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyújtja kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 nyeremény a melllette álló nyeremény jegyzékből látható; ezen nyeremények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy készpénzben kifizetetik.

A sorsjegyek ára az első húzáshoz:

6 frt egy egész	eredeti sorsjegy
3 " egy fél	" "
150 " egy negyed	" "
075 " egy nyolczad	" "

A húzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A húzásnál mindenki jelen lehet.

Mi üzlethelyiségünkben elárusítjuk vagy utánvételt, vagy az összeg postautalványnyal beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes húzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelményeket f. é. augusztus hó 19-ig fogadunk el.

Török A. és Társa

a magy. királyi szabad. osztály-sorsjáték főelárusító,

BUDAPEST, Váci-körút 4. szám.